

Handläggare Carina Heurlin Fernold
Nationell bibliotekssamverkan
Publik verksamhet

Datum 2015-09-30
Dnr Dnr 6.7–2015-923

Forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling

Del 2 – grupper
(bilaga 2 till Beslut Dnr 6.7–2015-923)

Innehåll

1.	Grupper	3
1.1.	Biblioteksstatistik	3
1.2.	BIBSAM-konsortiet	3
1.3.	Digitalisering och digitalt tillgängliggörande	4
1.4.	Forskarrådet.....	4
1.5.	Kvalitetsdialog	4
1.6.	LIBRIS nationella infrastruktur	5
1.7.	Metadata.....	5
1.8.	Nationell biblioteksstrategi	6
1.9.	Open Access och publiceringsfrågor.....	7
1.10.	Pliktrelaterad och strategisk insamling	7
1.11.	SwePub.....	8

1. Grupper

Nedan listas de grupper som hösten 2015 utgör *Forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling* se del 1, bilaga 1 till Beslut Dnr 6.7-2015-923).

Gruppernas form, sammansättning och direktiv kan komma att justeras och revideras om förutsättningarna ändras t.ex. om nya regeringsuppdrag tillkommer. Följaktligen kommer detta dokument att uppdateras vid behov.

Grupperna är listade i bokstavsordning utan inbördes rangordning.

1.1. Biblioteksstatistik

Direktiv: Gruppens uppgift är att utveckla och föreslå olika metoder, produkter och informationsinsatser för att implementera en ökad användning av den officiella biblioteksstatistiken som verktyg i det fortsatta kvalitetsarbetet. Arbetet ska leda till en ökad förståelse för biblioteksstatistikens användningsområden hos huvudmän och biblioteksanställda. Gruppen ska ta fram förslag som kan förbättra kvaliteten på lämnade data för ökad jämförbarhet och vidare användning. Det övergripande syftet med aktiviteterna ska vara att statistiken bidrar till att Sverige stärks som biblioteksnation.

Sammansättning:

- Forum för Specialbibliotekschefer (1 ledamot)
- Kulturrådet (1 ledamot)
- MTM (1 ledamot)
- Myndigheten för Kulturanalys (1 ledamot)
- Utbildnings- och forskningsinstitutioner inom Bibliotek- och informationsvetenskap (1 ledamot)
- SKL (3 ledamöter, varav en ordförande)
- SUHF (3 ledamöter)
- KB (1-2 adjungerade ledamöter)

1.2. BIBSAM-konsortiet

KB har hörsammat önskemålet om en partsgemensam arbetsgrupp kring styrning, uppföljning och samverkan gällande BIBSAM-konsortiet. Samtal inleds under hösten 2015. Den nuvarande styrgruppen för BIBSAM-konsortiet fungerar interim tills vidare.

1.3. Digitalisering och digitalt tillgängliggörande

Enligt KB:s instruktion ska man svara för frågor om samverkan mellan forskningsbibliotek när det gäller digitalisering och digitalt tillgängliggörande och verka för utveckling och samordning av digitala tjänster och system inom biblioteksväsendet. En grupp kommer att inrättas för att hantera dessa frågor. Den tidigare gruppen för digitalisering har främst fungerat som en referensgrupp till Digisam och därför måste ett större omtag och prioritering ske. Direktiv, namn och sammansättning kommer därför att tas fram i ett senare skede.

1.4. Forskarrådet

KB har av regeringen uppdraget att samla in och ge tillgång till fysiska och digitala medier för forskning och samhällsutveckling. Forskare är en primär målgrupp för KB:s verksamhet och KB eftersträvar en öppen dialog som säkrar att riktiga prioriteringar görs. För att stärka KB i rollen som forskningsbibliotek inom det humanvetenskapliga fältet (humaniora och samhällsvetenskap) och för att utveckla kontakterna med forskarsamhället inom ovan nämnda vetenskapliga fält, har en rådgivande grupp för forskningsrelaterade frågor inrättats¹.

Direktiv: Forskarrådets² uppgift är att fånga upp aktuella och framtida forskningsrelaterade frågor och problemställningar med beröringspunkter för KB. Frågor som lyfts kan sedan ligga till grund för vidare beslut och prioriteringar i KB:s verksamhet.

Gruppen har i uppdrag att ge råd och följa upp ansökningar kring forskningsrelaterade projekt som KB medverkar i. Gruppen ska även vara referensgrupp i nationella utvecklingsprojekt som har forskare som primär målgrupp och ge råd om hur KB ska öka kunskaperna om samlingarna exempelvis genom publicering och olika evenemang.

Sammansättning: Ledamöter inkl. ordförande (12 -15 personer) utses av KB och ska representera en bred akademisk bas med geografisk och huvudmannamässig spridning.

1.5. Kvalitetsdialog

KB, den regionala biblioteksverksamheten och den kommunala nivån samverkar kring uppdraget i bibliotekslagens 18:e paragraf att följa upp hur de biblioteksplaner som antagits av kommuner och landsting har utformats och hur de används. Beslut finns angående hur KB, den regionala biblioteksverksamheten,

---

¹Råd för forskningsrelaterade frågor på KB samt Förändrat uppdrag och arbetsformer för Kungliga bibliotekets Forskarråd, Dnr: 234-KB 8-2014

²För mer information se beslut Dnr: 234-KB 8-2014

representanter för folkbiblioteken och Kulturrådet avser att organisera sig under 2015³.

De remissvar som berörde arbetet i Kvalitetsdialog kommer att tas upp för diskussion i Kvalitetsdialog under hösten inför planeringen av 2016 och framåt.

Direktiv: Arbetet i gruppen utgår från och har bibliotekslagen (SFS 2013:801) och propositionen (Prop. 2012/13:147) som styrande dokument.

Sammansättning: Representanter utses av regionerna/länen och kommunerna, KB (1 representant), Kulturrådet (1 representant)⁴.

1.6. LIBRIS nationella infrastruktur

KB har hörsammat önskemålet om en partsgemensam arbetsgrupp kring styrning, uppföljning och samverkan gällande LIBRIS nationella infrastruktur. Samtal kommer att inledas under hösten 2015.

1.7. Metadata

Metadata är en viktig del för den underliggande infrastrukturen, oavsett vilken verksamhet inom bibliotekssektorn man utgår ifrån. Metadata utgör byggstenarna för bibliotekens digitala tjänster och system.

Direktiv: Gruppens uppgift på ett övergripande plan blir att stödja och ge input till det praktiska arbete och de strategiska diskussioner kring metadata som förs på KB. Det kan gälla frågor om samnyttjande (inkl. auktoritetsinformation), standarder och praxis för metadatahantering, klassifikation och ämnesord, länkade data, metadata inom digitalisering och digitalt bevarande, metadata från utgivare/distributörer, för hantering av data på olika språk och skriftarter och övriga metadatafrågor som berör verksamhet och system på bibliotek.

Sammansättning:

- Forum för Specialbibliotekschefer (1 ledamot)
- MTM (1 ledamot)
- SKL (4 ledamöter)
- SUHF (4 ledamöter, varav 1 ordförande)
- KB (1-2 adjungerade ledamöter)

---

³ *Organisering Kvalitetsdialog*, Dnr: 161-KB 979-2014

⁴ Till Kvalitetsdialog tillkommer en strategigrupp som träffas ett par gånger per termin och diskuterar strategiska frågor och framtidsplaner för gruppen.

1.8. Nationell biblioteksstrategi

Det ska finnas en biblioteksverksamhet av hög kvalitet i hela landet som uppfyller de krav som ställs i bibliotekslagen. Regeringen har därför gett KB i uppdrag att ta fram förslag till en nationell biblioteksstrategi. Strategin ska bygga på en långsiktig vilja att behålla och utveckla biblioteksverksamheten i Sverige och ge svar på bibliotekens roll i samhället, användarnas behov, nya medier, teknisk utveckling, nationell infrastruktur m.m. Uppdraget sträcker sig fram till mars 2019.

Strategiuppdraget innefattar att KB ska fortsätta verksamheten med att tillgängliggöra e-böcker via den nationella katalogen LIBRIS. En grupp kommer att knytas till det arbetet när organisationen kring uppdraget är på plats. Detsamma gäller en grupp för skolbibliotekens utvecklingsbehov som också nämns specifikt i strategiuppdraget.

Direktiv: Gruppen har som uppgift att vara referensgrupp i arbetet med att ta fram förslag på en nationell biblioteksstrategi och nära knuten till samordnaren och utredarna för den nationella biblioteksstrategin. Ledamöterna ska bidra med kunskap och omvärldsbevakning inom sina respektive verksamheter.

Sammansättning:

- Forum för specialbibliotekschefer (1 ledamot)
- Kulturrådet (1 ledamot)
- Länsstyrelsen i Stockholm (1 ledamot)
- MTM (1 ledamot)
- Sametinget (1 ledamot)
- SKL (5 ledamöter)
  - 1 handläggare SKL
  - 1 folkbibliotek
  - 1 sjukhusbibliotek
  - 1 läns-/regionbibliotek
  - 1 rektor grundskola/gymnasium
- SUHF (2 ledamöter, varav en rektor)
- Utbildnings- och forskningsinstitutioner inom Biblioteks- och informationsvetenskap (2 ledamöter)
- Vetenskapsrådet (1 ledamot)
- Från KB: Riksbibliotekarien (ordförande), samordnare och utredare för nationell biblioteksstrategi (föredragande/adjungerade), ytterligare 3 adjungerade.

1.9. Open Access och publiceringsfrågor

Direktiv: Gruppens uppgift på en övergripande nivå är att stödja och ge KB input i arbetet med open access och publiceringsfrågor genom att främja öppen tillgång till forskningsresultat från svenska lärosäten, myndigheter och forskningsinstitut. Mer specifika arbetsuppgifter kommer att vara avhängiga av regeringens fortsatta hantering av Vetenskapsrådets förslag till nationella riktlinjer för öppen tillgång. En övergång till open access kommer att innefatta omfördelning av kostnader och ekonomisk omställning, där KB kan tilldelas uppgifter enligt Vetenskapsrådets förslag.

Sammansättning:

- Forum för specialbibliotekschefer (1 ledamot)
- SUHF (5 ledamöter varav 1 ordförande)
- Vetenskapsrådet + övrig forskningsfinansiär (2 ledamöter)
- KB (1-2 adjungerade ledamöter)

1.10. Pliktrelaterad och strategisk insamling

KB och sex universitetsbibliotek (pliktbibliotek) ska enligt lag 1993:1 392 om pliktexemplar av dokument, ta emot, förvara, beskriva och tillhandahålla den svenska tryckproduktionen i dess helhet samt kombinerat material, multimedia och elektroniska dokument. Sedan e-pliktlagens införande 1 juli 2012 ska KB även samla in allmänt spritt elektroniskt material från vissa typer av utgivare.

Utöver den lagstadgade insamlingen finns behov av kompletterande insamling både rörande material som tidigare samlats in, men där KB inte längre har lagstöd för insamlingen (s.k. pliktrelaterad insamling) samt insamling av t.ex. tidstypiska företeelser, t.ex. sociala medier (s.k. strategisk insamling).

Direktiv: Gruppen ska utifrån framtagna underlag stödja KB i prioritering rörande pliktrelaterad insamling och vara en rådgivande resurs i frågor som rör strategisk insamling utifrån ett helhetsperspektiv. Gruppen ska även driva frågor kring tillgänglighetsförande i syfte att främja den svenska forskningens kvalitet.

Sammansättning:

- Forskarrådet (4 ledamöter inom eller utanför Forskarrådet)
- Forum för Specialbibliotekschefer (1 ledamot)
- Pliktbiblioteken (2 ledamöter per pliktbibliotek, varav 1 forskare)
  - Lunds universitetsbibliotek
  - Umeå universitetsbibliotek
  - Uppsala universitetsbibliotek
  - Stockholms universitetsbibliotek
  - Linköpings universitetsbibliotek

- Göteborgs universitetsbibliotek
- SUHF (ordförande, ej från pliktbibliotek)
- KB (2 adjungerade ledamöter)

1.11. SwePub

Direktiv: Gruppens uppgift på en övergripande nivå är att ge KB stöd i strategiska frågor och vara rådgivande vad gäller lärosätenas behov samt stödja och ge input i arbetet med att kvalitetssäkra metadata som insamlas till SwePub för att ge underlag till bibliometriska analyser. Mer specifika arbetsuppgifter kommer att vara avhängiga av regeringens fortsatta hantering av Vetenskapsrådets förslag till Forskningskvalitetsutvärdering i Sverige – FOKUS.

Sammansättning:

- SUHF (4 ledamöter, roterande ordförandeskap)
- Vetenskapsrådet (3 ledamöter)
- KB (2 adjungerade ledamöter)

Mandatperiod: Projektet är finansierat till och med januari 2016 vilket medför att nuvarande grupp kommer att fortsätta sitt arbete fram till dess.